

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-й год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії

ПЕРЕДПЛАТА

Річно 8\$ шпр.
 Для Галичини 2.50 дол.
 Для України 2.50 дол.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 мес.

„P R“

Journal sem...
 Prudentopolis

від стиж...
 всякі огор...

Prudentopo...

Ми України до своєю
 В нас є сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих країв. Гимн ам. У

Пора думати.

Депутації українського студентства котра жадала від польських властей у Східній Галичині зіволнення на оснвання української вищої учельні, польський ректор львівського університету відповів: Пастухам університету не треба.

Історія з паном ректором це не відособненений факт; Поляки всюди і завсігди стараються переконати весь світ що ми лише пастухами можемо бути. Бо й кудаж там, мовляв, гайдамакам до університету, вониж вже сотворені на ляцьких форналів і рабів. Так говорять Ляхи в Галичині, так говорять польські дипломати за кордоном, (очевидно дипломатично) так пишуть вони у брошурах, котрі навіть й до Бразилії попадають. Покиньмо тут цинізм та грубість цього „культурного“ народа котрий знущується над своєю хвилевою жертвою та також „культурно“ реве: *Vae victis!*

Для нас важне тут як український надрід відповідає на таке ляцьке поступованне. Ось його відповідь: Українці в Галичині оснують тайний університет, збираються в підземельних, як перші християни в катакомбах і там освіту добувають, там показують що во-

Українське військо в Чехословаччині, ці самі герої що кістками своїми кордони української держави значили, ці самі що вже вісім літ всі страхиття війни й скитання переживають, коли їх в Німецькім Яблоннім зібрано на площі і чеський командант прочитав Поляками виданий поклик вертати до Галичини, піснею „Не пора“ відповіли. Подію цю описувала німецька преса і Німцям її як не звичайний примір самопосвяти й патріотизму ставляла. Галицьке правительство о голоді і холоді на чужині працює, волі рідному краєви добуває, ляцькі брехні спростовує та готове радше на чужині згинуті чим перед найздником упокоритись та його власть над Україною визнати.

Північно-американська еміграція коли позичку на сто тисяч розписано, майже сто двацять тисяч зложила. Безробітний емігрант послідний гріш на допомогу рідному краєви віддає; еміграція свідома своїх обовязків про молоде покоління дбає, виховує його в щиро українським дусі, освіту йому дає і так свіжих борців за свободу і честь землі рідної готує. Всьому світови на злочини і насильства ляцькі очи відкриває.

Так діється в Європі, так у Північній Америці. — Коли приходить

кількадесят родин кільканайцятеро дітий з неї користає. Гроший мовляв на науку не має; „кашаса“ подорожіла та „силів“ якихось до ньої треба, а між гроший по до розі не збираєм. Байдужно приглядаємось як молоде покоління для української нації пропадає; ляцьким вендярам гроші наші носимо. Годі — сором й згадувати. Однаковож в останніх часах і ми пробудились та показалося що є й в нас люди, котрі честь народню ратувати хочуть, котрі кращої долі собі й народови свому бажають. Вони рішили оснувати й оснували „Союз“, вони кличуть до бразилійських Українців: пробуджуйтесь, працюйте з нами, а разом кращу долю добудемо. І всі що кращі, що хоч трохи свідомі своїх обовязків, що не хочуть бути чужим підніжком, всі що моральними рабами перестали бути, всі ці горнутья до Союзу, всі вони свідомі, що „Союз“ це одинокє наше спасення. Всі вони бачать що наколи ми тепер не почнемо жити життем, зорганізованої суспільности, житем вільних людей і горожан а не рабів — всьому українському народови сором принесемо, що йому на шляху до осягнення самостійности важку колоду під ноги ки- немо, бож ми тут на очах майже

і зрада. Нині свідоміща частина нашої еміграції мусить поставити питання на вістрю меча: з нами або проти нас. Пора рішатись та подумати перше, що колись може буде каяття но не буде вороття. Всеж таки краще, хай буде нас тут 20 тисяч свідомих, готових на все, а не шістьдесят з котрих сорок є лише зайвим а навіть шкідливим балаястом.

Нині, кожен мусить заявитись або щирим Українцем, або вогом свого народу. — Цим, що на те лише Українцями себе називають, щоб українському народови сором приносити та не думають змінити свого поступовання, вже сьогодні заявляємо: Ідїть від нас. *Portae patent!*

Польський ректор у Львові пастухів потребує.

С. К.

Антонію Кандідо 1. X. 1922.

Балканізація Східної Галичини

Орган польської львівської поліції „Газета Цодзенна“, яка займається реестрованням актів боевої акції нашого населення, — з 6 вересня с. р. з приводу прибуття польського премієра проф. Новака на утворення „Східних Таргів“

ке поступованне. Ось його відповідь: Українці в Галичині основують тайний університет, збираються в підземельних, як перші християни в катакомбах і там освіту добувають, там доказують що вони культурна нація, що на шляху до знання не спинять їх ні польські заборони, ні жандарми, ні тюрми і табори інтернованих.

Останній гріш жертвують на Рідну Школу; самі голодні для голодніших братів останки майна віддають; і тут нічого не помагають переслідування „культурного та гуманного“ завойовника. Чинно виступають против ляцької окупації: летять у воздух мости залізничі й державні будинки, гинуть від української руки польські жандарми та офіцери; сам Пілсудський знає вже свисти української кулі; і цим що це роблять, також не страшні ні тюрми ні смерть.

честь землі рідної готувать. Всьому світові на злочини і насильства ляцькі очи відкриває.

Так діється в Європі, так у Північній Америці. — Коли приходиться згадати про Бразилію сором огортає; які ми маленькі, які нікчемні й малодушні в порівнянні з тамтими. Чим ми відповідали на ляцькі брехні? Краще й не згадувати. Що ми для рідного краю зробили? Страх як багато. За цілий час війни й по одному мільрейсови на голову не зложили, на позичку й сорок контів не спромоглись зібрати. А як про себе та будучність свою дбаємо? Також славно. Школи наші порожні; щурі в них ігрища виправляють а молодіж, надія наша для кращої вентиляції (а якже, бо й про гігієну ми також дбаємо) стріляючи в них стіни діравить.

Там де наука й відбувається, на

бів — всьому українському народови сором принесемо, що йому на шляху до осягнення самостійности важку колоду під ноги киномо, бож ми тут на очах майже всіх народів світа і вони за таких всіх Українців уважають якими нас бачать. Наколи ми й тепер нічого не зробимо, поповнимо злочин; сплямимо честь українського народу та ворогам нашим оруже в руки против нас та братів наших дамо. Мимо цього, є між нами такі які ще й тепер ваги хвили не зрозуміли, які ще й тепер через зневіру, несвідомість, особисту амбіцію чи просто злу волю ділу шкодять.

І ці, що сном благим сплять, своєю інертністю та байдужністю до їхнього поганого діла також неначе приєднуються. Час сну безповоротно минув і сьогодні байдужність є таким самим злочином як

мається реєстрованням актів боевої акції нашого населення, — з б. вересня с. р. з приводу прибуття польського премієра проф. Новака на утворення „Сходніх Таргуф“ до Львова, обговорюючи активну визвольну боротьбу українського народу Галицької Землі — ставить премієрови слідуєчі питання:

1. Чи відомо панови премієрови, що в послідних двох місяцях виконали злочинні українські елементи слідуєчі злочини:

(а в місяці маю с. р. замах динамітовий на залізничий міст коло Долини; б) на міст залізничий в Кремчу; в) замаху динамітового на поліційний будинок Яворові; г) дня 8. червня убійчого замаху на старорусина Гуницького, секретаря Ставропігії; е) дня 20. червня підпалу трох польських загород в Городку Ягайловським; є) в ночі

Сагайдачний

(Історична повість.) 3

Потім на сій головизці вже не васильки золотий вінець... співають „Ісаія ликуй“... А молодий козак, що косив траву за Сулою дивиться з товпи на бліде личко і здається йому, що у нього серце вирізують, а вирізуючи співають „Ісаія ликуй“. А потім... потім Запороже... Не чути вже тут жіночого голосу, видно милого блілого личка — самі похмурі усаті обличча товариства. І Дніпро і море... Козлов місто, Кафа, Синоп, Трапезонд... галери, невірники... Все те в пів-сні, в пів-дрімоті привиджується запорожцери... А люечка погасла... і сон приходиться на очи.

Нараз десь почулося мов собаче гавкане... Запорожець одкрив очи... прислухується... Нічого не чути...

Він тихо піднявся і став на коліна — не видно нічого. І знов вітер доніс собаче гавкане.

Запорожець став на ноги глянув... Голий безконечний степ — лиш могили. По одній з могил пролискотіло щось чорне — те сайгаки. Не дурно вони тікають: щось мусіло їх перелякати

Недалеко від втікачів стара верба. Запорожець, чіпляючися гилки, вліз на самий верх, поглянув на степ і... швидко скочивши з дерева став будити товаришів.

— Хлопці! Вставайте борзо! Женуться за нами.

— Що? Що, дядьку? Пан?...

— Вставайте, стонацять вам чортів. Гони за нами!

— Гони? Ой лишечко! Що-ж нам робити?

— На коний зараз, дядечку...

— Е, пізно на коний, В воду треба.

— Як у воду? Топитися? Та ми-ж може ще втечемо!

— В воду, стонадцять кіп чоргів! — гукнув запорожець. Він кинувся в комиші, вирізав чотири товстих очеретин, продмухав їх, так що воздух проходив свобідно і вернувся до хлопців.

— Натє вам по очеретині, возьміть урот та й ховайтеся у воду між очеретом. Цілком з головою! Сиди та дихай через очеретину. Хоч день просидіти можна. Ми так від Татарви ховаємося.

Молоді хлопці похалпали очеретинки.

— Та дивіться, щоб один кінець очеретини був в роті, а другий над водою, а не в воді. А то вода полеться, тоді все пропало.

Погоня наближалася. Уже чуто було навіть голоси людей. Коні утікачів заіржали, чуючи своїх; їм відгукнулися тамті коні.

Запорожець мов щось згадав. Він кинувся до тернового корча, відломив кілька вітей, потім підбіг до коний, швидко їх розплутав підложив кожному під підклад терну і ще вдарив нагаєм. Коні почувши біль, мов скажені понеслися степом.

А погоня ще ближше.

— Лізьте в воду...

Хлопці кинулись в воду.

— У очерет! Ідіть у очерет! — гукав запорожець, тягнувши за собою все своє добро.

Втікачі пірнули у воду. Видко було як на воді ховалися і тремтіли комишини, вискакували баньки, а постім все заспокоїлося і тільки знаючи, що тут є люди, можна було помітити, як між зеленим комишем тремтіли сухі очеретинки.

Послідним увійшов у воду запорожець. Він оглянувся ще раз перед тим пчихнув і пірнув.

Саме в сю хвилю наскочила погоня.

— Галгани, пся кров! — кричав хтось.

— А пся віра! Рибу їли, огірки їли.

Собаки нюхали землю, гавкали, й вили. Вони чули, що добич тут, близько, але не бачили її

— Шукай, Ментор! Шукай!...

— Вони тут! Лови їх, псю кров, лови!

Кинулися собаки в комиші, в корчі, лізли в воду, гавкали на вербу. Деякі перепливали ріку, обнюхували той беріг, але не чуючи там слідів, верталися назад.

— Вони тут. Їм не було куда втечи.

Проклятї хами в воді сидять — вони вмють се робити.

— А чи не втікли вони на конях? Я бачив...

— То самі коні, без людей — я сам бачив.

— А все-ж треба, пане, княжих коний ввіймати, князь дуже дорожитья ними.

— Знаю... Бо тільки то впадало нашому братови за тих коний.

Як би сі люди уважійше дивилися на воду, вони побачилиб, як в однім місци дрожала й ходила тудя-сюда суха очеретина, як вона то нагиналася, то знов вставала з води, покружляла трохи на місци і тихо-тихо поплила вниз.

— Ні! Се чорти а не люди.

— Та вони, пане потопилися напевне.

— Тай не можна ж инакше — стільки часу під водою.

— Сих проклятих ні огонь ні вода не забере.

— Гляньте! Одного коня піймали, ведуть, гляньте.

— А як він беться! Мов скажений. Далібуг скажений.

А всю хвилю в воді, на тім самім місци, де недавно вискочила суха очеретина, щось забовтало водою... Показалася рука, голова.

Собаки загавкали і кинулися в воду.

— Бачив, пан? Там щось в воді.

— Ей, Яцек! Ану роздягнися та помацай шаблю.

Оден жовнір роздягся і побрив у воду, держучи шаблю перед собою. Нараз він спіткнувся на щось.

— Єзус-Марія!... Там щось лежить.

— Тягни з води — побачимо.

— Та як же пане?... Може воно...

— Тягни собачий сину, а то палашем погоду.

Яцек, шепочучи молитву, нахилився напав щось і потяг. Скоро з води показалися сині штани, чобіт...

— Тягни, Яцку тягни!

Показалися руки, бліде лице з закритими очима... Се був Федір Безрідний. Собаки обнюхували його й вили.

Усі прийшли до втопаника, що лежав на березі головою до води, розметавши руки.

— А! Се друкар з княжої друкарні! Утопився, хам!

IV.

Запевнившися, що втікачі потопилися і тим самим себе достойно покарали, панки

з 16 на 17 червня замаху динамітового на будинок державної поліції в Угнові; ж) 28 червня динамітового замаху на будинок державної поліції в Судовій Вишні; (з того самого дня підпалу одної залізничної станції в Любачеві; й) 3 липня підпалу військових стаєн; і) 14 липня підпалу збірника бензини в державній відбензинярні в Дрогобичі. к) 19 липня перетяли телефонічні дроти і телеграфічні на значній просторі лінії Коломия-Станиславів; л) 2 дні пізніше підпалили залізничну станцію в околиці Городка Ягайлонського; м) дня 16 серпня виконано динамітовий замах на потяг в околиці села Пятичі; н) в ночі з 16 на 17 серпня перетято на великій просторі залізничного шляху Львів-Жовква телеграфічні дроти; о) дня 20 серпня два замаху бомбами на мешкання повітового команданта державної поліції і на поліційні казарни в Стрию; и) в ночі з 15 на 16 серпня динамітового замаху на польський двір в Яворові; р) 28 серпня підпалу двора графа Домбницького в Яворові, замаху динамітового на тамошню залізничну станцію і знищення динамітовими петардами яворівського поліційного будинку; В день пізніше виконали убійчого замаху на розвідчика п. П. Стецалу; с) день пізніше динамітового замаху на залізничний міст в Яворові; т) тогож дня перетято телефонічні дроти і телеграфічні стовпи в околиці Моси; у) в перших днях вересня морду в'їтів в селах Дулиби і Стрілкові за стягнення данини; понадто цілий ряд інших дрібних замахів. З кількадесять тих замахів на терені львівського воєводства політичний відділ Окружної Команди п. п. не відкрив ні в одному случаю виконавців, ані навіть не дійшов на їх сліди, задля чого заохочена безкарністю шайка розбишак дальше з більшою сміlostю dokonує замахів.

2) Чи відомим є п. п. прем. Новакови, що в хвилі, коли україн-

чи брак помочі само захопилося самооборони і українським бандитам почало давати належну відповідь після засади: „ЗУБ ЗА ЗУБ“!

Активна визвольна боротьба так захопила українські селянські маси, що польська преса вже не в силі всіх їх нотувати. На основі донесень наших провідників в краю, настрій наш завзятіший чим в 1918 р., в хвилі проголошення незалежної Галицької Держави. Є се зрив, який охоплює маси раз на століття. — Сей боєвий зрив мас являється історичним моментом в життю українського Галицького Піємонту, він є окончним реалізаціям девжавної самостійности Галицької Землі.

Галичина в огні! Наша Вітчизна бореться за своє висволення, не словом, але вже в друге грізним для ворога ділом!

Брати за океаном не сміють допустити — щоби той святий вогонь погас. Не сміє повторитися страшна трагедія, коли то галицький вояк відступав перед ворогом без одного патрону в крісі!

Матеріальна допомога Галицькому Урядови й Краєви конечна й негайна!

Український Народе за океаном! Тебе кличе Галицький наш Піємонт в сю рішачу хвилю під визвольний пропор Самостійної і Незалежної Галицької Републики!

ПОЛЬСЬКУ ГАДЮКУ ПО ЛОБИ!

„Пшегльонд Понедзялкові“ з 12 вересня 1922 містить на першій сторінці слідуочу статтю:

„Збродніче кнованя Українцув ве Львові“.

Зачинаємо входити в небезпечну фарсу. Ото під впливом обітниць і тихого попертя деяких дурнів і півголовків варшавських — українські гохштаплери відважилися цілком явно в присутности поліції візвати українське населення до борби з властями і польським народом.

народу (д-р Целевич). Комісар Вагнер місто розв'язати віче, за недодержанне програми, задовольнився тільки напімненнями. Відтак дискусія обіймала справи шкільництва, — становище супроти проекту автономії і виборів, а вкінці весь час йшла мова о незалежній західно-українській державі, як суверенній території Східної Малопольщі.

Верх безличности осягнуло віче при своїм закінченню. І ото в присутности комісара Вагнера ухвалено резолюції, які явно носять знамя злочину головної зради.

Резолюцій тих було три, а обнимають вони:

1) Протест проти польської влади, що „гнобить ніби-то“ українське шкільництво.

2) Протест проти проекту автономії для Східної Малопольщі (добра наука для Вельведерських геніїв!).

3) Візванне „українського“ народу до „відповідної“ боротьби о державну незалежність для західно-української републики на території Східної Малопольщі.

Як та „відповідна“ боротьба виглядає, видимо в останніх кількох десятках актів злочинної саботажі, мордів і підпалів.

Отже на публичнім вічу кількадесять українських гохштаплерів пропагувало боротьбу з Польщею, та головну зраду проти польської держави. Дійсно належить поградувати ком. Вагнерови його „вільнодумности“ а від себе запитуємо на разі директора поліції Райнлендера, — чи він уважає згідним з інтересами польської держави і з постановами карного кодексу, допущення комісарем Вагнером ухвалення тих злочинних резолюцій? Чи може п. директор Райнлендер уділив п. Вагнерови в тим дусі інструкції? А може так веліла Варшава? До сеї справи ще повернемо. На разі поперестаємо на ствердженню нечуваного впрост факту.

поприволікалися з Польщі назад до Америки.

Приїхали вони там, як пишуть польські газети з Нью Йорку, обдерті, обвошені і без надії відробити се, що стратили через польську війну.

Далі пишуть ті газети, що вони тепер проклинають Польщу, польський „ржонд“ і польські порядки, називаючи їх анархічними, кажуть, що чуються щасливі, що вирвалися з тої польської анархії, а вернулись до Америки, де можна свобідно і по людському жити.

„Галерчики“, пишуть ті газети, тепер жалують що бились за польщу і мечуть в неї найдкійшими словами.

Що тому анархічному штучному недоліпкови, який влучно названо „Польщею“, належитьсья все те, чим йому платять „галлерчики“, про се нема жадного сумніву.

Але нема теж сумніву, що й тим „галлерчикам“ належитьсья се, що дістали від тої „Польщі“.

Вони може гадали, що буються за якусь вільну Польщу, де буде признане якесь право чоловіка, а міжтим вони бились за вільне панованне польських панів над міліонами чорноробів.

Також помогли вони тим польським панам хвилево закинути їх ярмо на Галицьку Україну, на Волинь, Холмщину і Поліссє, а також і на Західну Білорусь та частину Литви. Помогли польським панам до їх злочину.

А за се ніхто ніколи не може дістати іншої нагороди як дістали „галлерчики“.

ЗІ СВІТА.

Англійська позичка для Азетрії.

Група англійських банкірів згодилась дати Австрії позичку в сумі около 100 мільонів доларів.

Група домагається лише, щоби позичку потвердила аліантська ко-

Боженка, котрий проголосив був себе „царем Росії“.

Разом з ним засуджено також 6 його приклонників.

Жінку Боженка і ще інших осіб засуджено на тюрму.

ДРУГА ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ В АНГЛІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ У СПРАВІ НАМІРЕНИХ ПОЛЬСЬКИХ ВИБОРІВ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Дня 2. серпня с. р. поставив посол капітан Кут в англійській палаті громад інтерпеляцію в справі намірених польських виборів у Східній Галичині.

Він питався прем'єра міністрів:

Чи йому відомо, що Найвисша Рада признала право Східної Галичини на державну незалежність, яке має підлягти точному означенню політичного становища тої країни; Чи далі відомо йому, що польське правительство наміряє перевести вибори в тім краю дня 28 жовтня с. р. так, мовби він був складовою частию Польщі; і які міри він думає предложити іншим членам Найвищої Ради з огляду на непошанованне їх гарантій?

Державний підсекретар для закордонних спр. Гармсворт відповів:

Мій шановний і шляхотний приятель певно має на думці деякі рішення, прийняті Найвисшою Радою вчасі війни у Східній Галичині в червні, 1919, яких головною ціллю було забезпечити, щоб мілітарна окупація тої країни Поляками не пересудила остаточного становища.

Були донесення, що польське правительство наміряє перевести вибори в тім краю але, я не одержав їх офіційального потвердження. Наслідком того відпадає третя частина питання.

Посол капітан Кут:

Чи мій шановний приятель знає що у французьких дневниках появились вістки у справі, затрунутий моїм питанням, і чи він схоче подбати, щоб польська окупація згаданого краю не перейшла в його анексію Польщею, проти виявлення волі населення?

го Уряду за висланне делегата, заохочували зібраних до підписування позички Нац. Оборони, вказуючи на користи з існування самостійної Гал. Республіки. Як попереднього дня поважніші поселенці зійшлися на привітання п. Карманського, так і після зборів чимало з них зійшлося на його пращанне, співаючи при тому патріотичні пісні і гимни. Треба згадати, що завдяки старанню о. Семишина до зборів все було добре підготованим, дорога до церкви удекорована національними українськими і аргентинськими прапорами, уставлена гарна мовниця і пр.

Та й годиться занотувати, що в часі повороту п. делегата і других Українців з Апостолес, кількох „Поляків“ (себто українських хрунів безвусих), що їхали верхом і були мабуть вислані польським парохом о. Баєрляйном (теж чистої крові Поляк), намагалося демонструвати проти української патріотичної маніфестації. Вони захриплими голосами, немовби з них дерпаси, горлали „Єще Польска“, гналися за автами Українців і один з них намагався зірвати з авта український прапорець. Та боевий запал хрунів скоро остиг, бо небавком один з Українців, якого хруні зачепили, добре переїхався по лякейських пиках „польських лицарів“.

Дня 27. вересня відбулися також збори в оселі Апостолес (за Туною). Приїзджаючого п. Карманського перед оселю зустрів відділ кінної бандерії (24 їздці) і п. А. Задорожний промовою, при чому йогож донечка вручила йому китицю квітів з українською шарфою. Коли авто, яке проводили їздці і дехто з Українців з міста, наблизилося до церкви, зустріла гостя чисельно зібрана громада (около 500 душ), яка під проводом о. пароха уставилася шпаліром від брами аж до церкви на дорозі багато декорованій прапорами і зеленню.

В брамі один з найповажніших

MEGALOMANIA E MENTIRAS POLACAS NO JORNALISMO BRASILEIRO.

Apparecem de vez em quando, nos jornaes brasileiros, artigos sobre o glorioso reino da antiga Polonia, que as grandes potencias fizeram resurgir no horizonte europeu.

Esses artigos esforçam-se em nos provar que a Polonia não é mais um defunto, que ella tem todos os recursos para viver e que para sempre ella abandonou o seu feretro. Seja.

Porem, publicam-se artigos novos, de que podemos ver que a Polonia não só pretende viver, mas viver à custa dos outros, chupando o sangue das nações visinhas. O defunto converte-se em vampiro, e nós presenciamos uma exhibição como se pode chupar o sangue do proximo e ainda procurar demonstrar que se tem todos os direitos para essas deliciosas refeições.

A nós, que sabemos a gloria verdadeira da Polonia e o seu genio nacional, não admira essa exhibição. Mas não podemos ficar inertos vendo um brasileiro mettido nesse poço de sujeiras.

Pode-se admittir que um publicista brasileiro caia tão baixo que possa exercer (ou assignar pelo menos) artigos tão sujeitos, tão mentirosos e tão revoltantes?!

Trata-se d'um artigo intitulado: «A questão da Galicia Oriental». Este artigo foi publicado no dia 26 de Agosto no «Jornal» do Rio, assignado pelo conhecido publicista brasileiro João do Norte.

Pacientemente esperei um mez inteiro para que alguém reputasse aquella ignominia. Nada! Parece que no Brasil não ha publicista que tivesse lido um pouco mais do que o Snr. J. do Norte, sobre o Oriente da Europa. Então todas as mentiras e insolencias polacas que o Snr. J. do Norte, assignara, passaram como verdade incontestavel! O Sr. J. do Norte, de certo, com santa benção da embaixada polaca, mudou o mappa da Europa, riscou uma porção de seculos na historia da mesma e, naturalmente, ficou satisfeittissimo, pois a obra não era das mais faceis...

E é curioso que elle fez este grande serviço bem no momento, quando o Brasil tornou-se foco da attenção e da admiração de todo o mundo. E' muito possível que algum sabio (não será tão grande como o alludido no artigo em questão, polaco Stefczyk!) terá curiosidade de passar umas paginas dos jornaes brasileiros e poderá tapar com um artigo sobre a Galicia Oriental...

O que elle pensará lendo aquelle formidavel servilismo em pròl d'uma nação tão baixa e repugnante como é a nação polaca?! Não poderá elle levar d'aquí a impressão que os publicistas brasileiros de

cessario negar essas participações, assignaturas etc., porque os polacos gostam de chupar o sangue alheio... Ajude-os, Snr. João do Norte! Cuspa na dignidade nacional brasileira, porque a dos polacos é muito superior! Pois elles mesmos gritam aos qnatro ventos e v. s. repete que elles serviram de guarda avançada da civilisação. Então não têm direito de queimar a criança ukrâniana viva, como elles fazem na Galicia Oriental?

Pois esta é a «civilisação» polaca, civilisação que pisa tudo para implantar o terror, a desordem e carnificinas sem fim.

Voltemos, porem, á historia.

V. S. assegura que a Ukraina jámais existia, houve sómente hordas de cosacos semi-selvagens. Definamos primeiramente o que é a Ukraina. E' um vastissimo paiz no Oriente da Europa, cuja capital é Kiev. Qual é a etimologia da palavra «Ukrânia», pouco nos importa. O Brasil pode derivar-se de «braz», a Polonia de «pole» que quer dizer campo. No emtanto, nos campos do Brasil regorgita a vida e a braza tem muito que fazer lá na Polonia; até crianças vivas ficam reduzidas à braza pela soldadesca polaca na Galicia Oriental.

Sendo a Ukraina um paiz com a capital fixada num ponto desde o seculo X. podemos falar da historia do mesmo paiz. E assim:

Quem foi que dava bõa surra ao rei polaco ainda nos fins do seculo X? Foi o Valdemiro Grande, soberano do estado de Kiev. Quem foi que fez casar seus filhos e filhas com as cortes da França, Inglaterra, Suecia, Noruega, Byzancio e da mesma Polonia? Foi o Yaroslau Sabio, grande príncipe de Kiev (978—1054).

O Snr. João do Norte quer riscar pouca coisa: quasi 4 seculos da historia da Europa. Pois nos seculos X—XIII existia o poderoso reino de Kiev. Infelizmente, para o Snr. João nos archivos dos paizes do Norte da Europa, do Byzancio e da Arabia esta historia existe. V. S. queria riscar os seculos XVI—XVIII, quando existia a republica ukrâniana. Mas os archivos da França, Inglaterra, Suecia e Rumania guardam bem e seguro o que pertence á historia verdadeira. A desejo de v. s. poderemos fornecer-lhe copias dos mappas dos seculos XVI—XVII, francezes e italianos, onde v. s. poderá lêr: «Ukrânia, terra dos cosacos zapороgos». E, podemos assegurar, que referem-se esses mappas às mesmas terras da Ukraina de hoje.

Pois é uma coisa recortar folhas no «Diario Pontificio» como foi feito em

Чи мій шановний приятель знає, що у французьких дневниках появились вістки у справі, затрунутій моїм питаннем, і чи він схоче подбати, щоб польська окупація згаданого краю не перейшла в його анексію Польщею, проти виявлення волі населення?

Державний підсекретар Гармст-ворт:

Я не думаю, що шановний і шляхотний мій приятель буде домагатись особливої відповіді на ті питання. Я можу його впевнити, що всі ті справи є предметом розважування правительства.

Посол Кут:

Чи се правда, що ми зажадали звіту польського правительства в справі переведення тих виборів?

Державний підсекретар Гармст-ворт:

Так! Зроблено заходи, щоби справу розслідувати.

3 Аргентини.

Делегат п. П. Карманський, упоравшись з роботою в Бразилії, переїхав на короткий час до нашої колонії в Аргентині в провінції Місіонес, де в містечку Апостолес і околиці (Апостолес — за Туною, Азара, Трес Капонес Бомпьянд) живе яких шість тисяч Українців, головно з Товмаччини.

Приїхавши до Апостолес дня 21. вересня, витаний на стазії о. адміністратором І. Сенишиним і деким з місцевих Українців, переїхав він на мешканне до отця пароха і зараз же в суботу (д. 23. вересня) поїхав до оселі Азара, куди запросив його на т. зв. velada (вечірку), улаштовану місцевими аргентинськими вчителями, директор школи.

Слідуючого дня після Служби Божої відбулись збори під церквою, які утворив отець парох вітаючи п. Карманського. Зборами проводив п. В. Пшибоцький. Не дивлячися на це, що була спізна пора і горяча пора, народ зібраний чисельно, вислухав на соннішим жарі з зацікавленнем довгого реферату і промов о. Сенишина, п. Крамара і др. котрі висказавши подяку на адресу нашо-

го гостя чисельно зібрана громада (около 500 душ), яка під проводом о. пароха усталилася шпаліром від брами аж до церкви на дорозі багато декорованій прапорами і зеленню.

В брамі один з найповажніщих поселенців привітаз делегата промовою, після чого загреміли оклики в честь Президента Гал. Републики, делегата Уряду і пр., на що відповів подякою п. Карманський іменем Уряду, підкреслюючи патріотизм і розумінне справи в аргентинських Українців.

Після Служби Божої і утворення зборів о. Сенишиним, вибрано президію (п. М. Мануляка) і забрав слово п. Карманський. По скінченім (1 1/2 годиннім рефераті) промовляли ще п. п. Мануляк, який дякував Урядови за висланне свого делегата, М. Варениця, який захоплював до солідарности в боротьбі з нашим ворогом, і Н. Крамар, захоплюючи до підписування позички і складання жертв. — Як у Азарі, так і тут зібрані почали зараз же складати гроші. Як там, так і тут загаль виявив велике заінтересованне народньою справою і дав докази свого великого патріотизму. Як там, так і тут впали крепкі слова на адресу наїздника і перевертнів, що ще й в Аргентині не можуть позбутися своєї рабської шкури і нікчемної душі лякеїв.

3 Бразилії.

Українці в Прудентополи і околиця! Коли ще котрий з вас не є кваліфікований, то кваліфікуйтесь чим скорше. Тої річи так важної для кожного не мож легковажити. Спішіться, та не відкладайте сего обовязку.

Як пишуть часописи, Др. Аффонсо Камарго має бути міністром рільництва.

В Куритибі появились фалшиві гроші нота 50\$ і 500\$.

polaco Steiczuk!) terá curiosidade de passar umas paginas dos jornaes brasileiros e poderá tapar com um artigo sobre a Galicia Oriental...

O que elle pensará lendo aquelle formidavel servilismo em pròl d'uma nação tão baixa e repugnante como é a nação polaca?! Não poderá elle levar d'aquí a impressão que os publicistas brasileiros de fama são corsarios de penna que servilmente escalam a história e geographia sómente porque o interesse de alguém lhes dicta? Que elles nem se fadigam para, antes de escrever, olhar em algum dlecionario!

E mesmo, se o tal sabio não topar taes artigos, não é a obrigação de cada homem honesto revelar a todos essas operações de valor duvidoso que os publicistas, serventes polacos, apresentam ao publico?

Não fazemos responsavel a redacção pelo artigo publicado e por isso falaremos directamente ao Snr. J. do Norte.

II.

Snr. João!

Desejando agradar a alguém (pensamos que deve ser uma pessoa de sexo feminino chamada algibeira) v. s. torceu e retorceu a historia de modo que sinto-me obrigado a dar algumas emendas. (Caso contrario, um leitor desinteressado poderá pensar que no Brasil ha donos, chamados polacos; e ha servos — brasileiros. Isso é longe da verdade. Si alguém quer servir, pode fazer isso por conta propria e não pizar a dignidade nacional como v. s. tem feito, chegando a ponto de assegurar ao publico que o Brasil nada tem que fazer lá na Europa! Monumental, Snr. João! O Brasil manda seus representantes para todos os congressos e conferencias internacionaes; o Brasil assigna actos e pactos; o Brasil faz-se ouvir na Liga das Nações; o emprestimo lançado pelo Governo brasileiro foi subscripto em prazo de meia hora, porque o Brasil mostrou-se pelos factos e não pelo palavreado, que é uma nação segura no seu caminho e que o seu prestigio não pode ser desprezado. E sómente para não atrapalhar os polacos nos assassinios, nos roubos, nas destruições da vida alheia — o Brasil deve tapar orelhas e fingir que pouco lhe importa o que se faz lá na Europa?)

Snr. João! E' verdade que v. s. é um brasileiro? É verdade que um brasileiro pode cuspir naquillo que o seu governo faz lá no estrangeiro para manifestar o nosso valor civico? Não participou o Brasil na conferencia da paz? Não assignaram os representantes da nossa nação os actos deliberados pela dita conferencia? E se è assim, como è então que a Galicia pode ser considerada como provincia polaca? Não ficou estipulado na conferencia que a Galicia, antiga provincia da Austria, ficará como patrimonio das grandes potencias, que vão decidir da sua sorte? Hoje, a desejo de alguns degeranados é ne-

que pertence a historia verdadeira. A desejo de v. s. poderemos fornecer-lhe copias dos mapps dos seculos XVI—XVII, francezes e italianos, onde v. s. poderá lêr: «Ukrania, terra dos cosacos zaporogos». E, podemos assegurar, que referem-se esses mapps às mesmas terras da Ukraina de hoje.

Pois é uma coisa recortar folhas no «Diario Pontificio», como foi feito em 1919 no Vaticano com os documentos de reconhecimento da independencia da Ukraina pelo papa, e outra coisa penetrar nos archivos europeus e roubar toda a historia da Ukraina! Estes documentos acham-se sob boa guarda e os polacos não os attingirão!

V. S. escreve que a Galicia è um paiz polaco e que os ucranianos (que V. S. quer por força rebaptizar em ruthenos!) são immigrados para lá.

Snr. João! E o que temos de fazer com a historia do reino independente da Galicia que existia desde o seculo XI até a metade do seculo XIV?

O que temos de fazer com os principes e depois reis ucranianos que regiam o reino da Galicia? Pois o rei Daniel foi até corôado com a corôa que lhe mandou o papa, cujo legado pôz essa corôa na cabeça de Daniel em 1253! Como riscar as guerras e depois a diplomacia desse rei com os tartaros, que já tinnam occupado toda a Ukraina Oriental e a Moscovia?

Como riscar a historia das guerras que o reino da Galicia tinha travado com a mesma Polonia?

E' curioso, Snr. João: tres seculos da historia d'um paiz significam para V. S. muito menos do que quatro annos da existencia d'um estado provisorio, evocado à vida artificialmente com um fim especial de servir de espantallo para a Allemanha!

V. S. está se gabando da gloriosa Polonia que salvara a civilização. Mas V. S. sabe o quem era que lutava contra os moscovitas perto do Smolensk? Contra os turcos perto de Vienna e Chotin? Contra os Allemães nas planices do Grundvalden? Foram os cosacos ucranianos, que em compensação recebiam a mais negra ingratidão e traição por parte dos polacos!

V. S. está dizendo que a Galicia è uma provincia polaca. Mas o que significam essas resoluções da Liga das Nações, do Conselho Supremo dos Alliados, do parlamento inglez, da Conferencia de Genova onde foi multiplas vezes constatado que a Galicia Oriental è além das fronteiras polacas? E essas interpellações recentes no parlamento inglez sobre as eleições que a Polonia pretendia effectuar na Galicia? E a interpellação no parlamento italiano, onde claramente foi dito que, uma vez assignado em S. Germain que a Galicia não è territorio polaco, com que direito a Polonia pôde a Galicia com os colonos polacos?

(Continúa)

Українці всіх осель Бразилії!

Лучіться всі разом та вписуйтеся громадно в члени „Українського Союзу в Бразилії“!

Відкиньте всякі особисті ворожнечі та ділом покажіть хто Ви і якого народу сини!

Патріотизм без діл і жертв — се марне слово.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ
 ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завжди заосмотрений в різнородні фазенди, Seccos e Molhados, залізя, начиня кухонне і прочі знаряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і инні продукта кольоніяльні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCZ
 Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

Федір Шнайдер
 — в Портон —

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІЮ

купує насіне лену і конопель, як також прядиво льняне і конопельне. Одно кильо насіня з лену платить по 400 рейсів; насіне конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте і кильо 1\$300 і більше.

Пивіть:
Theodor Schneider
 Portão Paraná

Або через посередництво Григорія Тари — Портон.

СКЛЕП
НИКИТИ ДОНЯКА
 в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив еще в р. 1908 у великім мурованім домі wraz з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслугу, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і инні продукты хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП
ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА
 у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також різного рода матерій, від найтанших до найдорозших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, кофи, полотна, хустки, стяжки, капелюхи соломяні нитки до шитя, вишиваня і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начиня кухонне, залізо, машини до шитя, порошок, шріт, фугети, славна паста «фаворита», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до ф. рб. свічки стеаринові, а подостатком муки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина кукурузяна і мандьокова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на білыцу скалю герву і инні продукта кольонійні.

Wasilio Woitovycz
 Prudentopolis Paraná

На продаж дім і дві льоти в Дорізоні. В новім, гарнім домі знаходиться пекарська піч, відповідна для пекаря; добрий фронт — 100 мтр. відголовної вулиці, близько церкви. Інтересовані зголосяться до Гната Милива в Дорізоні.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

На продаж в кольонії Іваї при трахтовім шляху: склеп (seccos e molhados), кузня, винниця, млин, та вода на якій можна урядити еще оден заклад промисловий.

Обширна господарка з відповідним забудованнем, земля надається під плуг, портега та всяка загорода в добрім стані. Ціна приступна з причини виїзду до Європи.

Інтересовані зволють ласкаво зголоситись на адресу: Miguel Kiszka, Ivahy, Paraná.

Купуйте календар „Праці“!

Календар вже вийшов з друку і з кінцем сего місяця вже буде розсилатись. Гарний з форми і богатий змістом, до того приоскращений ще 6-ма фотографіяма заслугоє, щоб находився у кожній українській хаті. Спішіть з замовленнем, бо сьогорічний накладка далеко менший, як минувших літ. Ціна одного примірника 2\$000. Хто замовляє понад 5 примірників, редакція оплачує сама пошту.

PHARMACIA POPULAR
 — de —
O. Santos Pacheco
 Prudentopolis Paraná

Великий склад дрогуерії і хемічних продуктів. Можна набути різні ліки го меопатичні та инні ліки на різні хороби.

Ціни догідні.

BEBAM AS CERVEJAS DA ATLANTICA

CAIXA POSTAL 246. TELEPHONE 454.

MARCA REGISTR

Atlantica Luzitana
 Curitiba — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлянтка, Люзитяна, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атлянта, Більц, Вода Столова, Женжібре; ГАЗОВІ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насіне ячменю за контрактом і продаємо вибиране насіне ячменю.

Сухі дріжджі Атлянтки є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловського.

Одинока українська фабрика цукорків
ІВАНА КУТНОГО
 CURITYBA — MARTIAS AFFONSO № 6.

Одинока українська фабрика цукорків ІВАНА КУТНОГО

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє різнородні цукорки різного смаку і зовнішньої форми.

Досі у Парані не було української фабрики цукорків а коли она встиче від двох місяців спішить з замовленнями. По цукорки пішить і голосіті ся до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

Cirurgião — Dentista

BELMIRO DE OLIVEIRA

Prudentópolis — Paraná

Цей дентист — хірург, який перебувати-
ме лише через короткий час у Прудентопо-
ли, рве зуби без болю, виконує всякі робо-
ти дентистичні, як: чищення зубів, пльом-
бовання, вставляванє штучних і т. д. а все
по цінах уміркованих.

Години офісові: 8—11 з рана; 2—5 по
полудни.

ФАБРИКА КАВИ

S. JOÃO

Antonio Candido Cavalim

Iraty — C. № 21 — Paraná

Панове купці! Коли хочете набути доб-
рої і смачної кави, чистої і без домішок
зайдіть до нас, а не пожалуйте. Кождий
любить добру каву, проте і радо будуть
купувати її у вас.

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
ІВАНА КУЧМИ

Маємо на складі різнородні товари, як: фазенда, армариньо — начине,
кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживзі.
Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завсїгда лиш своїх!

CASA „DNISTER“^{CO}
de João Kutchma

Rua Vidzconde e Nacar — União da Victoria — Paraná

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYBA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на ліченє і побут у своїй клініці. Лічить луча-
ми «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядних хемічних і мікроскопо-
вих, та всяких інших оглядних крові в слабостях внутренних.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

Atlantica

Luzilana

Curitibana — Porter

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
Костя Одрецького
В АНТОНІЙО РЕБОУСАС — ПА-
РАНА

Один з найбільших і найстар-
ших склепів в цілім муніципію Іраті.

Продаю товари різнородні — яких
справді хто забажає — фазенда; залізо;
зпяряди домашні, кухонні, і усе, що по-
трібно до ужитку домашнього і рільни-
чого.

НАПИТКИ РІЖНОРОДНІ. — СКУПО-
ВУЮ ГЕРВУ.

На складі: кава, цукор, усі споживчі
товари. Капелюхи, стрільні артикули, ок-
раси зі золота як: брошки, перстені, лан-
пушки до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете
вдоволені.

Konstantino Odreckyi.

Antonio Rebouças — Paraná.

ПЕРША І НАЙСТАРША ТОРГОВЛЯ В АНТОНІО ОЛІНТО
Теодора Шнира

посідає на складі все, що входить в т. з. Seccos e Molhados
а іменно: різнородної якості полотно, фазенти і армариньос,
хустки, коши, капелюхи, каземіри, готові убрания, начина кухоні,
рільничі знаряди, всілякі обува так для муцин як для женщин,
ріжні річи з римарських і ковальських виробів. Має також все на
складі найліпшої марки, мукку, каву, цукор, сіль, перець, нафту,
сірники і преріжна всячина.

Ріжні напитки, почавши від танюї, але міцної мов оковита,
горілки, а скінчивши на дорогих винах. — Купую все і продаю
все. — Ціни як найдешевші. Українці з А. Олінто памятайте на
клич: «Свій до свого!» Тому не оминайте свого котрий не раз з
Вами ділив добре і зле і не в однім помагав.

ALFREDO SCHINZEL

Estação de Canivete

col. Antonio Olynto,

НАЙЛУЧШЕ ПИВО

ВІРОВАЄ

Cervejaria
„Cruzeiro“

Подаєсь до відома, що
купуєсь також ячмінь.

Curityba — Paraná c. p. 180

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці кап
фляшкових, купую всякі продукта крає-
ві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,

Guajuvira — Paraná

Печатня оо Василян в Прудентополи.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Поручаємо наш ново-отворений склеп, в
котрім мож набути всего — добре і танє
Маємо всякі матерії, капелюхи, убрания
готові, пали парасолі, як також всякого
рода заліззя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернятах і
мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все танше
як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі
продукта кольоніяльні.

Памятайте, що вже раз треба поняти
сей великий клич: «СВІЙ ДО СВОГО!»

З глибоким поважанєм

Семчишин — Опушкевич & Спілка

Українці, котрі суть на лістах війскових,
а раді би себе звільнити від війська повинні
заздальгіть виробити звільненє. Час на се
виходить до 15. листопада. З тими рекі-
рементами удавайтесь до п. В. Лопатюка
Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер
увільнить. Представте свої причини, та не
відкладайте. Ідіть до Українця бо нині клич:
«Свій до свого з всіми потребами!»